

SÖYLEM (DISCOURS) ve ANLATI (RECIT) ÜZERİNE

Prof. Dr. Rıza FİLİZOK

Yazılı eserler, sözden farklıdır, bununla birlikte bütün yazılı ifadeler, sözün bir çeşit taklididir ve sözün izlerini taşır. Bunun için yazılı metinleri gereğince anlamak önce söz olgusunun teorik temellerini anlamaya bağlıdır. Söz sistemini anladıktan sonra yazılı metinlerin sözle birleşen ve ayrılan yönlerini tanımak kolaylaşır. Bundan dolayı "anlatı" (recit) konusunu ele almadan önce "söz teorisi" üzerinde durmamız ve "sözceleme sistemi"ni hatırlamamız yararlı olacaktır:

SÖZCELEME SİSTEMİ

(système énonciatif)

Eskiden dilbilimi, bir sözü incelerken onun hangi şartlar altında söylendiğini pek hesaba katmazdı. Günümüzde ise gösterge bilimi sözü incelediği kadar onun üretiliş şartlarını da gözönünde bulundurur. Çünkü sözlerin anlamı, çok zaman söylendiği zamana ve mekâna bağlıdır. Yazılı metinlerin de sözceleme haliyle sıkı ilişkileri vardır. Sözceleme sistemi, sözce ve sözceleme hâlinden oluşur. Hikâye ve Roman gibi edebî eserlerin incelenmesinde de sözceleme sistemiyle ilgili meseleler merkezî bir konumdadır.

SÖZCE ve SÖZCELEME HÂLİ

(Énoncé et la situation d'énonciation):

Söz söyleyen yahut anlatan kişi (**locuteur**) tarafından üretilen **sözlü** yahut **yazılı** her türlü mesaja **sözce** (**énoncé**) denir. **Sözceleme**, bu mesajın üretilmesi sürecinin adıdır. Bu süreç, **konusan** bir kişinin (locuteur) belirli bir yerde, belirli bir zamanda, belirli bir amaçla bir **dinleyene** (**destinataire**) bir söz (**sözce**) söylemesi olgularını içine alır. Bütün bu unsurlar, sözceleme sistemini oluşturur. Sözlü olsun yazılı olsun her metin üretiliş şartlarının izlerini taşır. Her metinde az yahut çok konuşanın, dinleyenin, zamanın, mekânın izleri görülür:

“Yarın seni burada bekleyeceğim.”

sözünde konuşanın (-m), zamanın (yarın), mekânın (burada) izleri vardır. Sözceleme belirtileri **dil bilimsel belirtiler** ve **anlam bilimsel belirtiler** olarak ikiye ayrılır. Şimdi bunları görelim:

SÖZCELEME BELİRTİLERİ (Les marques d'énonciation):

1. Dil bilimsel belirtiler:

- **Birinci şahıs belirtileri** (konuşan “locuteur yahut émetteur”) ve **ikinci şahıs belirtileri** (dinleyen “destinataire yahut récepteur”): Bu belirtiler şahıs zamirleri olabilir: (**ben, bana beni, sen sana, seni, siz size**), şahıs zamirlerinin sahiplik bildiren şekilleri de olabilir: (**benim, bizim, senin, sizin, benimki, seninki, bizimki, sizinki**)
- **Yer ve zaman belirtileri**: Zaman zarfları ve yer tamlayıcıları: (**Şimdi, burada**)
- **Bazı fiil zamanları**: Şimdiki zaman

2. Anlam bilimsel belirtiler:

- **Duygusal ifadeler**: Bazen söylenen bir sözde konuşan kişinin anlattığı şeyle ilgili **duygularını** yansıtan kelimeler bulunur, bunlar **sözceleme belirtileridir**.
- **Değerlendirme ifadeleri (évaluatifs)**: Bir söz söyleyen kişi bazen, söylediği şeyle ilgili yargı ve hükümlerini sözlerine yansıtır, değerlendirmelerini dile getirir. Aynı şekilde konuşan bir kişi kullandığı sıfat ve eklerle sözünü ettiği bir şeyi yüceltebilir yahut alçaltabilir: (**zavallı adam, bu büyük adam...**)
- **Güvenirlik kipleri (modalisateurs)**: Bunlar, söyleyenin söylediği şeyin doğruluğu, yanlışlığıyla ilgili kişisel fikirlerini yansıtan sözlerdir: Her dilde güvenilirlik derecesini ifade eden fiiller vardır: “**İnanıyorum ki..., kabul ediyorum ki..., şüphe ediyorum ki...**”. Konuşan kişi, olumsuz bakışını “**asla, hiç...**” gibi zarflarla şüphesini “**belki...**” gibi ifadelerle ortaya koyabilir.

Sözceleme haline bağlı sözcelere **söylem (discours)** denir.

SÖZCE + SÖZCELEME yahut “BİLDİRİŞİM HALİ = SÖYLEM (DISCOURS)

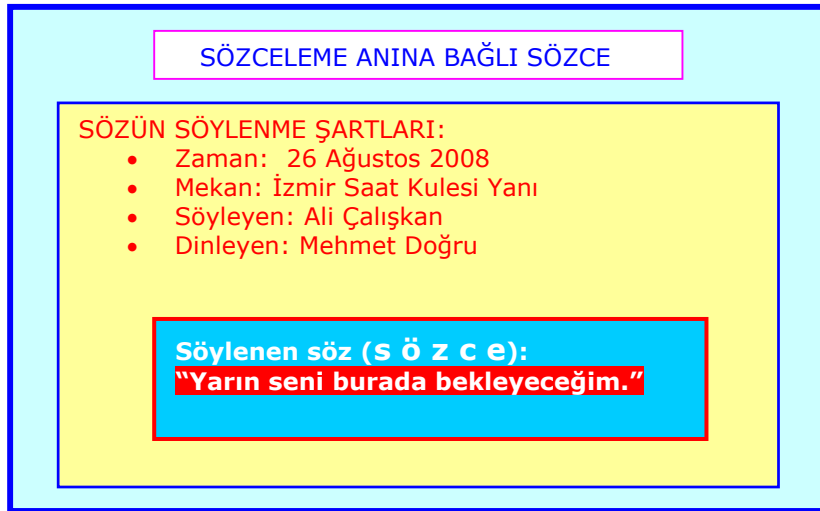
Sözlü yahut yazılı bütün metinler, bir sözceleme anının ürünüdür, böyle olmakla birlikte bazı sözlerde sözceleme anının izleri görülmez. Sözler, sözceleme anının izlerini taşıyıp

taşıyamalarına göre ikiye ayrılırlar. Sözceleme anının belirtilerini taşıyanlara "bağlı sözce", taşımayanlara "kopmuş sözce" denir. Şimdi bunları görelim:

BAĞLI SÖZCE / KOPMUŞ SÖZCE

Yazılı olsun sözlü olsun bir metin (sözce) ile "sözceleme hali" (situation d'énonciation) arasında iki tip ilişki vardır: Bunlar bağlı sözce ve kopmuş sözcedir:

- I) **BAĞLI SÖZCE** (Énoncé ancré): Söyleme anının izlerini (embrayeur) taşıyan sözcedir. «Ben burada oturuyorum.» sözünde «ben» ve «burada» kelimelerinin anlamı söylendiği yere bağlıdır yani söyleyene ve söylendiği yere bağımlı olarak anlam kazanırlar. **Sözceleme halinin en az bir belirtisini taşıyan sözceye «BAĞLI SÖZCE» denir.** Bağlı sözcelerde şahıs zamirleri, zaman ve mekan belirtilicileri sözceleme anının şartlarına bağlı olarak anlam kazanırlar. **Söylem**, bir bağlı sözcedir. Bu sözcelerde "*Şimdi, burada, dün, bugün, yarın, ben, sen...*" gibi işaret edici (deiktik) kelimeler bulunur.
ÖRNEK :

Bu örnekteki «Yarın seni burada bekleyeceğim.» sözcesi, söylendiği anın, **sözceleme halinin** belirtilerini taşımaktadır :

- « YARIN » ZARFI : Sözceleme anına bağlı bir zaman belirtisidir, bu söz 26 Ağustos 2008'de söylendiğine göre, « yarın » zarfının anlamı **27 Ağustos 2008** »dir.
- « -İM » EKİ : Birinci tekil şahıs belirtisidir ve söyleyeni (enonciateur) gösterir. Bu sözün anlamı, burada söylenme şartlarına göre **Ali Çalışkan'dır**.
- « SEN » ZAMİRİ : İkinci şahıs belirtisidir. Dinleyeni gösterir. Söyleme şartlarına göre burada bu sözün anlamı **Mehmet Doğru'dur**.
- « BURADA » ZARFI : Yer belirtisidir. Söyleme şartlarına göre anlamı "**İzmir Saat Kulesi'nin yanı'dır**."

Bu durumda « Yarın seni burada bekleyeceğim. » cümlesinin **SÖZCELEME HALİNE BAĞLI ANLAMI** şöyledir :

«Ali Çalışkan 27 Ağustos 2008'de İzmir Saat Kulesinin yanında Mehmet Doğru'yu bekleyecek. »

Diğer taraftan bu cümle, başkası tarafından başka yerde söyleneşeydi, başka bir anlam üretecekti!

Görüldüğü gibi bazı sözcelerin anlamı, sözceleme halinin bilinmesine bağlıdır. Böyle sözcelere **sözceleme haline bağlı sözce** diyoruz.

Bağlı sözcelerde zaman sistemi, « şimdiki zaman» etrafında kurulur : Sözceleme anı merkez olarak alınır, öncesi geçmiş, sonrası gelecek olarak ifade edilir : « **On yıl önce İstanbul'yadım. Şimdi İzmir'deyim. On yıl sonra Ankara'da olacağım.** » cümlesinin **zaman** yönünden belirginlik kazanması için « şimdi » ile ifade edilen sözceleme anının bilinmesi yeterlidir. Sözceleme anı **1990** ise, on yıl öncesi **1980**, on yıl sonrası **2000** yılıdır. (Edebî eserlerde bulunan diyaloglarda geçen zaman ifadelerinin değeri araştırılırken bu husus göz önünde bulundurulmalıdır.)

Otobiyografik eserler, mektuplar, birinci şahıs ağızından yazılmış eserler, günlükler, diyaloglar "bağlı sözce" ile yazılırlar.

II) **KOPMUŞ SÖZCE** (Énoncé coupé) : Buna karşılık bazı sözler, söyleme anının hiçbir

belirtisini (embrayeur) taşımaz : « Su yüz derecede kaynar. » sözünde söylendiği yere, zamana, onu söyleyen kişiye ait hiçbir belirti yoktur. Adeta söyleme anından kopmuş bir sözdür. **Kopmuş sözcelerde yer belirtilicileri, konuşmacının bulunduğu yeri değil, metinde daha önce sözü edilen bir yeri gösterir. Asla sözceleme anına bağlı yeri ifade etmez. Zaman belirtilicileri, Metinde daha önce sözü edilen zamanı ifade eder, asla sözceleme zamanına işaret etmez. Zamir olarak, "o ve onlar" kullanılır. "O zaman, o gün, daha önce, ertesi gün" gibi belirtiliciler kullanılır. Anlatılar (recit), kopmuş sözcüdür.**

ÖRNEK :

SÖZCELEME HALİNDEN KOPMUŞ SÖZCE

SÖZÜN SÖYLENME ŞARTLARI:

- Zaman: 26 Ağustos 2008
- Mekan: İzmir Saat Kulesi Yanı
- Söyleyen: Ali Çalışkan
- Dinleyen: Mehmet Doğru

Söylenen söz (s ö z c e):
"Mustafa Kemal Paşa, 9 Eylül 1922 tarihinde İzmir'i düşman işgalinden kurtardı."

Bu örnekteki « Mustafa Kemal Paşa, 9 Eylül 1922 tarihinde İzmir'i düşman işgalinden kurtardı.» sözcesinde söylendiği anın, sözceleme halinin hiçbir belirtisi (embrayeur) yoktur. Bundan dolayı bu sözceye SÖZCELEME HALİNDEN KOPMUŞ SÖZCE denir. Böyle sözlere, genel olarak, **anlatı (recit)** denir.

Verdiğimiz ilk örnekte sözce, sözceleme şartlarına göndermede bulunuyordu. Bu örnekteki sözcede ise sözceleme haline hiçbir gönderme yapılmamıştır. **Bununla birlikte** bu durumda dikkatli olmamız lazımdır : **Sözcede sözceleme halinin hiçbir belirtisi olmasa da SÖZÜN SÖYLENME ŞARTLARI yani SÖZCELEME HALİ vardır.** Yani söze yansımamış olsa da örneğimizdeki sözün bir söyleyeni, bir dinleyeni, bir söylenme yeri, bir söylenme zamanı vardır.

« Mustafa Kemal Paşa, 9 Eylül 1922 tarihinde İzmir'i düşman işgalinden kurtardı.» sözcesinin « anlatıcı »ya göre **sözceleme hali**, şu öğeleri içine alır :

- ***SÖYLEYEN (enonciateur) : Ali Çalışkan'dır.**
- ***DİNLEYEN (destinataire) : Mehmet Doğru'dur.**
- ***SÖZCELEME YERİ : İzmir Saat Kulesi yanı.**
- ***SÖZCELEME ZAMANI :26 Ağustos 2008**

Görüldüğü gibi SÖZCELEME HALİNDEN KOPMUŞ SÖZCE'ler sözceleme haline göndermede bulunmasa da bir sözceleme hali içinde doğmuşlardır ve onların da bir sözceleme hali vardır. Ancak kopmuş sözcelerde bu haller daima belirgin olmayabilir : Mesela « Ak akçe kara gün içindir. » atasözünde bu şartlar **rol** olarak vardır ama, belirgin değildir.

Üçüncü şahısla yazılan roman ve hikâyelerde genellikle "kopmuş sözce" kullanılır.

Görüldüğü gibi, sözler sözceleme hâlinin izlerini taşıyıp taşımamasına göre **"bağlı sözce"** ve **"kopmuş sözce"** olarak ikiye ayrılmaktadır. Bunlardan birincisine **"söylem (discours)"**, ikincisine **"anlatı (recit)"** da diyoruz.

Böyle olmakla birlikte "anlatı"da da yani roman ve hikâyelerde de yer, zaman belirticileri ve zamirler kullanılır. (Ayrıca bir anlatıda "hikâye etme" sırasında diyaloglara da yer verilir. Anlatının içinde yer alan bu diyaloglar, **bağlı sözcedir ve birer söylemdir.**)

Bağlı sözcelerde yer ve zaman belirticileri ile zamirler, sözceleme anına, sözceleme haline bağlıdır. Buna karşılık kopmuş

sözcelerde yer ve zaman belirleyicileri (deiktikler) **dış dünyaya** değil, yine **metne** göndermede bulunur:

Kopmuş sözcede:

- 1) **Yer belirtecileri:** Metinde daha önce sözü edilmiş bir yeri gösterir: Asla sözceleme anına bağlı bir yeri ifade etmez.
- 2) **Zaman belirtecileri:** Metinde daha önce sözü edilmiş bir zamana atıfta bulunur: Asla sözceleme zamanına atıfta bulunmaz.
- 3) **Zamirler:** "O", "onlar" kullanılır.

Anlatılardaki yer ve zaman belirtecileri **görelî** ve **mutlak** oluşlarına göre de sınıflandırılırlar:

A) YER BELİRTİCİLERİ:

1) **Bağlı sözcede:**

a) **Görelî belirtilerde:** Sözceleme haline göndermede bulunur: **Burası, sağda....**

b) **Mutlak Belirtilerde:** Alıcı ve vericinin ortak olarak tanıdığı bir dünyaya ait belirtiler kullanılır: **Ankara, İzmir.**

2) **Kopmuş sözcede:**

a) **Görelî belirtilerde:** Sadece metinde daha önce sözü edilmiş olan bir yere gönderme yapılır: **Oraya, bu evin sağında...**

b) **Mutlak Belirtilerde:** Alıcı ve vericinin ortak olarak tanıdığı bir dünyaya ait belirtiler kullanılır: **Ağrı Dağı, Sakarya Irmağı....**

B) ZAMAN BELİRTİCİLERİ:

1) Bağlı sözcede:

a) **Görelî belirtilerde:** Sözceme haline göndermede bulunur: **Bugün, dün, yarın.....**

a) **Mutlak Belirtilerde:** Alıcı ve vericinin ortak olarak tanıdığı bir dünyaya ait belirtiler kullanılır: **19 Mayıs 1919'da, 23 Nisan 1920'de...**

2) Kopmuş sözcede:

a) **Görelî belirtilerde:** Sadece metinde biraz önce belirtilmiş bir zamana, ana gönderme yapılır: **O gün (19 Mayıs 1919 manasındır), O tarihte (23 Nisan 1920'de... manasındır.)**

b) **Mutlak Belirtilerde:** Alıcı ve vericinin ortak olarak tanıdığı bir dünyaya ait belirtiler kullanılır: **Birinci Dünya Savaşında, Kurtuluş Savaşında...**

Görüldüğü gibi, anlatılarda bağlı sözcelerden farklı bir belirtme sistemi vardır. Zaman ve mekân incelemelerinde asıl yapılması gereken iş, bu sistemin bulunup ortaya konulmasıdır.

Şimdi söylem ve anlatıyı tanımlayalım:

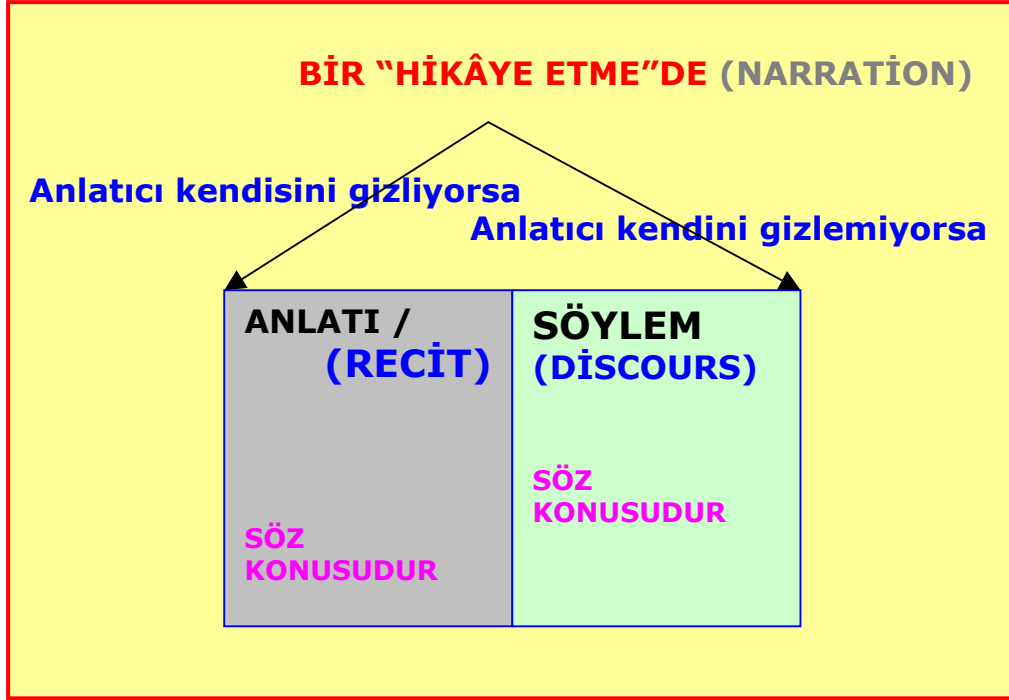
SÖYLEM (Discours) / ANLATI (Récit) Ayırımı

Söylem ve anlatı ayırımı, aslında kavranması çok kolay olan bir ayırımdır. Bununla birlikte terim belirsizliklerinden dolayı kavranmaları oldukça güçleşmektedir. Buradaki güçlüğü ikinci bir sebebi, "anlatı" teriminin çok anlamlı olmasıdır. Üçüncü ve en ciddi güçlük ise edebî eserlerde "anlatı" içinde bazen onun karşıtı olarak tanımlanan "söylem" in de bulunabilmesidir.

Hikâye etme biliminin bir terimi olarak bu iki kavramı birbirinden kolayca ayırabiliyoruz:

Söylem (discours): Anlatan kişi (locuteur) anlatımda kendini gizlemiyorsa buna "söylem" diyoruz.

Anlatı (récit): Anlatan kişi, anlatımda kendisini gizliyorsa buna anlatı diyoruz.

Ancak bu iki sistemin de birer "hikâye etme" kipi olduğu unutulmamalıdır. Bundan dolayı edebî bir eserde bu iki sözceleme sisteminin bir arada bulunabileceğini unutmamak gerekir.

Söylem ve anlatı, hikâye etmede (narasyonda) kullanılan başlıca **üslup formları**ndan ikisi olduğundan bu iki terimi aşağıda daha geniş bir şekilde ele alacağız:

1) Söylem (discours):

Sözceleme haline bağlı olan ve sözceleme halinin izlerini taşıyan **sözlü** ve **yazılı** bütün sözcelere **söylem** denir. Bu sözlerde anlamını kullanıldığı yer ve zamandan alan kelimeler bulunur. *Mesela: "Bugün, ben, sen, şimdi, burada..."* Anlatıcı, kendisinin de

içinde yer aldığı bir olayı anlatır. **Anlatan kişi (locuteur), kendini ve düşüncelerini sözlerine yani söylediği sözceye, anlattığı hikâyeye yansıtırsa ortaya bir söylem çıkar.** Söylemi bir insan topluluğu karşısındaki konuşma olan söylevle yani nutukla karıştırmamak gerekir. Söylem bir **bağlı sözce**dir. **Sadece sözlü ifadelerde değil roman ve hikâye gibi yazılı anlatılarda da söylem vardır. Bir anlatıcı kahramanların sözlerini naklettiğinde anlatının içine söylem girmiş olur.**

2) Anlatı (récit):

Hikâye etme metinlerine **anlatı** denir. Anlatı kelimesinin üç anlamı vardır: 1) "Hikâye etme" (narration) sözcüğü, 2) Olaylar dizisi yani hikâye, 3) Hikâye etme işi yani aktı (Narration). Burada kelime, birinci anlamında yani "hikâye etme sözcüğü" anlamında kullanılacaktır. Kısacası "anlatı", hikâyenin metnidir.

Anlatıcı (locuteur), kendisini sözlerine, anlattığı hikâyeye hemen hemen hiç yansıtıyorsa, okuyucularına (**destinataire**) hemen hemen hiç seslenmiyorsa bir **anlatı** söz konusudur. "Anlatı"da anlatan kişi (locuteur) kendisini gizler, ortaya çıkmaz. Anlatı, bir **kopmuş sözce**dir. Bir anlatıcı eğer sözcüklerine kendisini yansıtıyorsa bu bir söylemdir (discours). **Bir metinde mesela bir anlatıda hem anlatı hem söylem kipi bir arada bulunabilir.** Bunun sebebi, anlatıcının anlatırken sözü ikinci bir anlatıcıya bırakabilmesidir. **Doğrudan aktarmalarda "discours direct" anlatıcı sözü bir başka anlatıcıya bırakmış olur. Söz diğer anlatıcıya geçince sözceleme hali de değişmiş olur.** Bu husus çok önemlidir çünkü yorumların bu değişikliğe göre yapılması gerekir.

Anlatılar "kopmuş sözcükler"dir. Bunlarda anlamını kullanıldığı yer ve zamandan alan kelimeler görülmez. Farklı zaman ve yer belirtecileri kullanılır. "**Burada**" yerine "**orada**", "**yarın**" yerine "**ertesi gün**" gibi ifadeler kullanılır. **Anlatıda genellikle "geçmiş olaylar" hikâye edilir.** Anlatılarda referans sistemi "anaforik"tir yani beliticiler dış dünyaya değil, metne, metinde daha önce adı anılmış bir varlığa göndermede bulunur. **Anlatı, sadece metinde var olan bir şahıs olan anlatıcı tarafından anlatılan hayal mahsulü bir metindir.**

Söylem Örneği:

1)

"Bilsen Efruzcuğum, kırk gündür burada ne rahat yaşıyordum. Ses yok, seda yok, dost yok, düşman yok! Gürültü yok! Yorgunluk yok! Bizi bitiren benizlerimizi, dudaklarımızı sarartan, gür saçlarımızı vakitsiz döken ve ağartan hani o "hırs" dediğimiz sinir sıtması yok! Öyle bir rahat ki sanki adem! (yokluk âlemi)"

Ömer Seyfettin, İlk Düşen Ak, "Sivrisinek", 1945, s.67.

2)

-Müverrih S... Beye mektup-

Son tarihî makalenizi büyük bir dikkatle okudum; sizi bütün kuvvetimle, bütün maddiyetimle tasdik ederim. Gözlerini hudutsuz istikbâle dikip maziye asla ehemmiyet vermeyen bugünkü gençliğe güzel bir ders veriyorsunuz. Diyorsunuz ki: "Yeni bir şey yoktur. Herşey eskidir. Eskiden cereyan etmiş bir vakanın aynı sebepler, şartlar dahilinde tekrarıdır..."

Ömer Seyfettin, Dalga, "Tarih Ezeli Bir Tekerrürdür", 1952 s.3

Anlatı Örneği:

KERAMET

“Yangın yarım saatten beri devam ediyordu. Fakat mahallenin ahalisi iki ev sonra söneceğine kaidiler. Çünkü bir zatışerîfin türbesi vardı. Mümkün değil o tuşmazdı! Şiddetli bir kible rüzgârı esiyor, alevleri, kıvılcımlar saçan tahta parçalarını, türbenin üzerine, türbenin altında evlerin çatılarına fırlatıyordu. İtfaiye bölüğü, tulumbalar son gayretlerini sarfediyordu. Polisler etrafı ablukaya almışlar, kaçırılan eşyanın yağmasına meydan vermiyorlardı. Çiroz Ahmet Etrafına bir göz gezdirdi. Bu kaşarlanmış bir külhanbeyi idi. Onca yangın demek vurgun demektir..”

Ömer Seyfettin, Gizli Mabet, “Keramet” İstanbul,1945, s.43.

Bu iki anlatımın arasındaki temel fark, birinci örnekte anlatıcının kendisini göstermesi, ortaya çıkması, ikinci örnekte ise anlatıcının kendisini tamamen gizlemesidir. Birinci metin bir bağlı sözcüktür, ikinci metin ise kopmuş sözcüktür.

Anlatı Tipleri:

Başlıca anlatı tipleri şunlardır:

Gerçek Anlatısı (Gerçekler, metne yansır)		Hayâlin Anlatısı (Gerçekler hayâlle değişerek metne yansır)	
Kısa anlatı	Uzun anlatı	Kısa anlatı	Uzun anlatı
Günlük konuşmalarda, Röportajlarda, Gazete yazılarında...	Biyografi, Otobiyografi, Tarih....	Mitler, Masallar, Fabller, Hikâyeler...	Destan, Roman...

“Hikâye Etme”nin Başlıca Terimleri:

HİKAYE ETME SÖYLEMİ (DISOURS NARRATİF) = ANLATI (RECİT) + HİKÂYE (HİSTOİRE) + HİKAYE ETME (NARRATION)

Şimdi bu kavramları açıklayalım:

1) ANLATI (RECİT) : Anlatı, hikâyeyi tespit eden metindir, yani "sözce"dir (énoncé). Okuyucu tarafından okunan metindir. Anlatılan "hikaye" ile "hikaye etme"nin ürünü olan şeydir.

2) HİKÂYE (HİSTOİRE) : Anlatılan olaydır. Olmuş (gerçek) yahut olabilecek (hayalî) olaylar bütünüdür.

3) HİKAYE ETME (NARRATION) : Bir hikâyenin anlatılış biçimi, hikâyeye etme tarzıdır. Bir hikâyeyi anlatı haline getirme sürecinin tamamıdır. Hikâyeye etme, bir "diegesis"tir yani belli bir zaman içinde gelişen olayların hikâyesidir, bu haliyle "mimesis" in yani taklidin karşıtıdır. Hikâyeye etme, anlatıyı üretmiş olan sözceleme halidir. Hikâyenin düzenini kuracak tekniklerin seçilmesi işidir. Bu teknikler şunlardır:

- a) Hikâyeye etme yetkilisinin seçimi (kim anlatacak?),
- b) Hikâyeye etme perspektifinin yani açısının seçimi (Hikâyeye hangi bakış açısından anlatılacak?),
- c) Hikâyeye etme kipinin seçimi (Anlatının süre ve ritmi, diyaloglar).

©<http://www.ege-edebiyat.org>